

Werk- en Steungroep Kleuteronderwijs (WSK)

Een kleuter is geen schoolkind

www.wsk-kleuteronderwijs.nl



Betreft: uw verkiezingsprogramma over basisonderwijs en kleuteronderwijs

10 juni 2025

Aan de verkiezingsprogrammacommissie van (naam partij)

Geachte,

De *Werk- en Steungroep Kleuteronderwijs* (WSK; 5.500⁺ leden) en de *OVO-werkgroep* van de WSK stellen u voor om drie punten in uw verkiezingsprogramma voor de komende Kamerverkiezingen op te nemen.

Samenvatting (toelichting volgt daarna)

1. Stel in het basisonderwijs en in de nieuwe pabo de psychologische ontwikkeling van het kind centraal.
2. Ondersteun de uitvoering van een proefproject voor 'Ontwikkelingsvolgend en Voorwaardenscheppend Onderwijs' (OVO) op 30-60 basisscholen.
3. Voer de pabo-differentiatie 'Jong Kind'-'Ouder Kind' uit, waarbij de grens tussen 'Jong Kind' en 'Ouder Kind' bij groep 3 ligt.

Inleiding

De psychologische ontwikkeling van het kind in opeenvolgende niveaus is een wetenschappelijk feit. Toch wordt ze ontkend door de bovenstroom in de psychologie en de onderwijskunde – in de wetenschapsgeschiedenis komt zo'n ontkennen door de bovenstroom vaker voor.¹

Die ontkening is volgens ons de hoofdreden van de onderwijscrisis:

- De overheid stelt fictieve in plaats van feitelijke eisen aan leerkrachten, waardoor veel kinderen bóven hun ontwikkelingsniveau worden aangesproken, met frustratie en faalangst tot gevolg.
- Leerkrachten weten dat, waardoor hun motivatie afneemt, mede omdat er niet naar hun klachten in dezen wordt geluisterd.

Twee voorstellen voor uw verkiezingsprogramma

1. Het ministerie van OCW zet de gesprekken voort, die me de WSK al gevoerd zijn over het proefproject waarin onderwijs op basis van de psychologische ontwikkeling zal worden gegeven ('Ontwikkelingsvolgend en Voorwaardenscheppend Onderwijs'; OVO²). De gesprekken dienen gericht te zijn op uitvoering van OVO aan 30-60 basisscholen.

OVO is geen wetenschappelijk onderzoek, maar zal wel wetenschappelijk worden gemonitord.

2. Ter verbetering van het basisonderwijs wordt de voorgenomen pabo-differentiatie 'Jong Kind'-'Ouder Kind' uitgevoerd.³

2a. Gezien de psychologische ontwikkeling van het kind dient de snijlijn tussen 'Jong Kind' en 'Ouder Kind' bij groep 3 te liggen (en niet bij de groepen 4/5, zoals nu het voornemen is).

2b. Om het zicht op de hele basisschoolperiode te borgen is er een gemeenschappelijk eerste jaar, waarin de psychologische ontwikkeling centraal staat. Tegenstanders van de pabo-differentiatie voeren ten onrechte aan dat het zicht op de hele basisschoolperiode door de differentiatie zou verdwijnen.

Suggestie voor een wetenschappelijk initiatief

Weliswaar kan het OVO-project (voorstel 1) op elk gewenst ogenblik van start gaan, maar voor de lange termijn achten we het noodzakelijk dat er een beslissing komt over de kwestie 'Bestaan de psychologische ontwikkelingsniveaus wel of niet?'. Dit vanwege de onderwijscrisis die ermee samenhangt (zie inleiding).

We geven u daarom in overweging om – eventueel met andere politieke partijen – het initiatief te nemen voor een wetenschappelijke gedachtewisseling: de bovenstroom in de psychologie en de onderwijskunde wordt uitgenodigd om de bewering dat de psychologische ontwikkeling van het kind niet bestaat, met feiten aan te tonen; u stelt ons in staat op zijn reactie te reageren.

Onze voorspelling is dat elke empirische poging tot weerlegging van de psychologische ontwikkeling zal leiden tot een bevestiging van die ontwikkeling.

We zullen het wetenschappelijke bureau van uw partij, die nu in de cc staat, deze suggestie ook in een afzonderlijk schrijven doen. Mocht u er in het verkiezingsprogramma ook iets mee kunnen, dan zouden we dat zeer waarderen, maar wellicht is deze suggestie te weinig politiek van aard.

Een van ons zal binnenkort telefonisch contact met u opnemen.

Met vriendelijke groeten,

De kerngroep van de WSK en de OVO-werkgroep van de WSK

cc: wetenschappelijk bureau van uw partij

Noten

- 1 Voorbeeld 1. Newtons zwaartekrachttheorie van 1687 werd pas rond 1735 algemeen aanvaard.
Voorbeeld 2. De theorie van Avogadro van 1811, op grond waarvan we weten dat water H₂O is en bijvoorbeeld niet HO, HO₃ of nog wat anders, werd pas rond 1860 algemeen aanvaard.
- 2 a. Schets van het OVO-project in wij-leren.nl: [‘Alternatief onderwijs op wetenschappelijke grondslag’](#).
b. Artikel in het onderwijsblad *Didactief*: [‘Nieuwe visie op kleuteronderwijs’ \(samenvatting\)](#).
c. [Voortgangsbericht van 11 april 2025](#).
- 3 [Brief over de pabo-differentiatie](#) aan de regering en de Tweede Kamer (15 januari 2025).